

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 83. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius03val-shoot-idm139651356288560/facsimile.pdf> (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Om Synden

Synden er alt det/ som skeer mod Guds bud/ oc mod
 it Menniskis Samuittighed/ met hierte/ mund oc Gen: 3. 4
 Gerning. Kom: 5.

5 * Passuen holder det for den største Synd/ at mand synder
 17 20 mod den Romske Kircke oc hendis bud || oc befalning/ som
 er at icke sige eller høre Messe/ at icke faste effter hendis stik/
 at ede Æg/ smør/ Vst paa vor Frew afften/ eller Kød om fre-
 dagen etc. De lære det at vere Synd aleniste/ som skeer
 10 vduortis met gerningen/ Den opryndelige
 Synd vide de inted aff.

Om huad der er ført vdi S. Peders
 Skib igen hoss de Romere. ||

17 30 **S**er til haffue wi nu sist hørt/ huad der er hugget for-
 15 borde/ oc affskibet/ forlaassit och vdkast aff S. Peders
 Skib/ Nu ville wi høre huad Passuens Soldk haffuer
 skibet ind igen/ den tid de rette Styremend/ oc det gode Keds-
 skab vaar omuent til Ny Styremend oc nyt Kedsfab.

* Thi da sette Passuen/ sig selff til Styremand/ der Gud
 20 fader Søn oc Hellig Aand/ met deris baadsmend/ religion oc
 lærdom/ vaare faste offuer borde/ Oc da loed hand indføre i
 Skibet/ som hand da kaldede den Romere Kircke/ adskillige
 Bylter aff Menniskens lærdom om Fri vilie/ Munkeløffte/
 17 30 Viiduand/ viid Køgelse/ Salt/ Liusff/ Billeder etc. || dem vil
 25 ieg fortelige offuerløbe/ at ieg fand disnarere komme til ende
 met denne Ni hundrede Aars histori.

* Først ville wi see huorlunde den Romske Styremand
 slder ved Korit oc tager selff Godz ind i Skibet/ som den aller
 ypperste/ ia som den aller mectigste/ vdi Guds sted/ som Dan: 7
 30 Daniel oc Paulus tale der om. 2. Theff. 2

* End dog hand foractedede baade Faderen oc Sønen (som Dieffuelen gjorde) dog loed hand sig kalde Christi Stadzholder her paa Jorden/ oc den hellige Kirckis hoffuit langt offuer al den Hellige Scrift/ saa at hand vilde haffue mact alene/ at vdtolcke hende efter sin mening/ Thi mand sagde om hannem/ at hand haffde i sit hiertis strin al ræt/ vere sig Guds eller Menniskens || ræt/ Ja at hand haffde mact offuer alle Concilia/ oc at vende om efter sin kodelig Mening alt det som findis i den Hellige Scrift/ saa at i den gandske Verden/ skulde icke vere it Menniske/ som kunde bliffue saligt/ vden det vaar hannem vndergiffuet/ oc at Nøglene oc baade Suerd skulde vere hannem giffne/ som der staar/ See her ere thu Suerd/ paa det hand skulde haffue Herredom offuer alle. Oc met den almectighed kunde hand dispensere met alle oc fri dem aff deris løfte oc fra Guds Budords lydelse/ Hand haffde icke behoff at predicke oc lære/ ey heller hans Biscoper oc Prælater/ men aleniste at de kunde stride for den hellige Kircke/ oc der saar/ maatte hand ocsaa strax (sagen vforhørt) tage aff dage dem alle som talede eckon it ord mod hannem || Hand haffde ocsaa mact offuer Dieffuelen at biude offuer hannem/ oc befale hannem huad hand vilde/ oc tage Siele v daff Sterfilds pine etc.

* Nu ville vi see huad for Bylter eller Packer hand haffuer ført i Skibet igen.

* Den første Bylte vaar fuld met Menniskens lerdom/ oc kom i steden igen for de thi Guds Budord/ oc strax kaldede de samme Menniskens lære en fuldkommenhed/ oc sagde Menniskens Salighed til/ som dem beuarede/ oc dem fordømmelsen til/ som icke beuarede dem/ oc at saadanne skulde affskæris/ ved Band/ fra Christendommen/ oc kaldis Kettere oc Scismatici/ det er affborne. Huor aff det kom/ at Folk bar større redste for at holde Menniskens lære || end Gudz lære ved mact.

* Den anden Bylte vaar Menniskens fri vilie/ huor met huert Menniske kunde fuldkommelige holde Louen til punct oc til prikke/ oc elske Gud offuer alting/ aff gandske Hierte/

oc at alt det/ som it naturligt Menniske er metfødt/ skulde end nu vere helt oc huldet/ efter det gruselige Adams fald/ saa at it Menniske kunde vere bestickit til at holde alle vor Herris budord/ oc til at gøre alle gode Gerninger. Ja fuldkommen der til/ saa at Closter leffnit kaldedis den fuldkommeligeste Stat/ Ja den Engelske oc Himmelske Stat. Er icke det gruselig
5 at høre? oc end besønderlige dette forbandede stycke/ at det skulde regnis lige ved Christi verdskyld at vere/

O blindhed offuer al blindhed. ||

III 50 10 * Den tredie Bylte vaar de samme Muncke løffte oc Closter løffnit/ meget weens indenbyrdis dog lige hulde ved Christi høyuerdige Daabsens Sacramente/ naar de loffuede deris saarmand lydelse/ Kyskhed oc fattigdom/ Lydelsen skulde vere offuer Soreldernis Lydelse/ Kyskhed skulde veyerfuge Ectes-
15 skab/ oc Fattigdom skulde forlade Verden oc gøre Guds Børn/ som der staar ubestemmet i S. Francisci Regel i det v Capitel saa screffuit/ Kære brødre/ denne er den aller høysie Fattigdoms høyhed oc ypperlighed/ som gør eder til Børn och arffuinge vdi Guds Rige/ huor haffuer mand hørt større bespaatelse mod vor Herris Jesu Christi røde rofens blod/
20 oc mod den hellige scrift etc. ||

III 51 * Dog skulde dette vere deris ypperste fuldkommenhed at vide inted/ at vere wforsøcte/ at feye efter der som Quindfold
25 aff deris Gudelighed/ oc at sælie andre den anden part dyre nock.

* Der skulde besynderlige Klædebon til besynderlige skw/ patiner/ flaaager/ belte rebet/ Cappe/ ful/ Skabellarius oc andet saadant/ det skulde vere det aller helligste.

30 * Ja den ene trode sig at bliffue salig i en sort Cappe/ den anden i en Huid/ den tredie i en graa/ den tierde i en braagede/ den femte med sin veyermølle/ den sierte vdi sin almuge/ som
III 52 hine Canonici regulares/ som vaare oc saa som hine || Caponer/ bundne fra Ecteskab/ dog icke fra Quindfold/ som paa fende/
35 om mand skal tale groffuelige der om. Gud giffue dem end nu en god omuendelse som henge vdi det hyggeleri/ oc i det skarn.

* Den Fierde Bylte vaar fuld met Viid vand vdi Glasfer
oc stencke felde

* Den Femte vaar fuld met Viid Kogelse/ viid Salt/ viide
Liuff etc.

* Den siette vaar fuld met Billeder/ oc de andre fulde met 5
anden affguderi/ Huor om vilde bliffue for langt at scriffue

* Der faare ville vi lade disse Bylter fare/ oc bestue deris
ypperste oc faasteligste Elenodier i Passuedommet/ huad de
haffue udi sig/ som ere. ||

i	Messen	10	III 71
ii	Selligens paakaldelse		
iii	Sfierild		
iiii	Tertegen		
v	Pelegriims ferd/		
vi	Sellige Mends been	15	
vii	Afflad/		
viii	Brøderstab/		
ix	Vielser etc.		

Om Messen.

Svor stor en Christi høyuerdige Sacramentis oc Nad- 20
uetis vonbrug den Passue Messe met sin Canone oc
anden tilbehøring haffuer verit/ det er nu aff Guds
naade den meninge Mand vitterligt oc kundgiort. || III 71

* For det andet oc saa/ at mand lagde tiden/ steden/ oc
personen al samme Messis myndighed til/ at det skulde vere 25
it viid alter oc altersten/ en raget oc smurd præstemand/ saa
at Guds befalning ordening oc sticck haffde inted der met
at gøre.

* For det tredie/ at deris Gerning i samme Messe/ vaar
it Offer for leffuendis oc døde/ som mod krig oc aarlow/ mod 30
pestelente/ mod wtimelig verlig/ for Heste/ for Røer/ for døde
elementer/ for pendinge etc. Paa Guds Legems dag maatte
Cibaur holde saare/ Oc huer Sest i Aaret/ haffde sin Messe/
dog gaffue de almuis folk aleniste om Paaske tid/ edon den